

LAJF RANT rođen je u Frankfurtu na Majni 1983. Dosad je objavio romane *Planet Magnon* (2015), *Schimmernder Dunst über Coby County* (2011) i *Leuchtspielhaus* (2009). Dobitnik je Nagrade „Erich Fried” 2016. godine. Rantov roman *Allegro Pastell* je sa oduševljenjem dočekala i publika i kritika, uz ocenu da će se svaki budući nemački milenijalski roman nužno oslanjati na njega.

b

Lajf Rant

Allegro Pastell

edicija

KIRKA (knjiga br. 17)

prevod

Slobodan Damnjanović

redakcija prevoda i uredništvo

Tijana Petković (Kalipso)

Tamara Krstić

Aleksandar Šurbatović

lektura

Aleksandra Šašović

autorka fotografije na koricama

Zuzanna Kałużna

naslov originala i prava

ALLEGRO PASTELL by Leif Randt

Copyright © 2020, Verlag Kiepenheuer &

Witsch & Co. KG, Cologne/Germany

**Co-funded by
the European Union**

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or EACEA. Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

DANCE
AGAIN

A black and white photograph of a bar. In the center, a neon sign displays the words "DANCE" and "AGAIN" in two lines. The bar counter is filled with numerous bottles of alcohol, including several bottles of Budweiser. To the right, a small illuminated display case is visible. The background is dark, with shelves holding more bottles. The overall atmosphere is that of a classic, dimly lit bar.

„Utopijski prostor za seks”, zamišljen je, naravno, pre svega kao šala, čega sam i danas svestan, mada su se uspomene preobrazile i sopstveni iskazi mi deluju istinito.

Vim Enderson

Neki duhovni učitelji kažu da je svaki bol u krajnjoj liniji iluzija; i to je tačno.

Ekhart Tole

Prevladana seta – 🗣️ 🧐 🐦 – najbolje stanje!

Tanja Arnhajm

sadržaj

Faza jedan

Proleće 2018...

Faza dva

Leto 2018...

Jesen 2018...

Božić i Nova godina 2018...

Nova faza

Zima i proleće 2018...

Leto 2019...

I

Veliki četvrtak, 29. mart 2018. Topli zraci zalazećeg sunca padali su na frankfurtsku glavnu železničku stanicu; putnici na peronu 9 bacali su duge senke. Tačno u minut, u 6.30, u stanicu je ušao brzi voz iz Berlina, zajedno sa Tanjom Arnhajm. Kad je Žerom Dajmler, sa kesom pećiva u ruci, video Tanju kako izlazi iz voza, na trenutak je poželeo da joj poleti u susret, ali je ipak odlučio da je sačekaja. Tanja je, sa kosom skupljenom na potiljku i slušalicama na ušima, vukući kofer na točkiće, prošla neposredno pored Žeroma, ali ga nije primetila. Žerom se na to samo nasmešio, a Tanja je, videvši ga, zablistala od sreće, što je za Žeroma bio poseban doživljaj jer se za Tanju Arnhajm govorilo da nikad ne menja izraz lica. A sada odjednom: širom otvorene i blistave oči, pravilni zubi. Tanja je skinula slušalice, pa su se poljubili.

„Kako je, jesi li gladna?” Žerom nije morao da postavi ovo pitanje, jer je Tanja uglavnom bila gladna, a posebno posle četvorosatnog putovanja.

„Sedela sam u vagon-restoranu, maultašne su bile odlične.”

I ponovo su se poljubili.

„Hoćemo li odmah kući? Ili prvo da nešto popijemo?” Žerom je pogledao u Tanju. Tanja je uzvratila pogled.

„Pićemo kod kuće.”

Držeći se za ruke, krenuli su ka metrou. Žerom je retko pristajao da se, idući ulicom s nekom devojkom, drži za ruke. Ali kad je s Tanjom, držanje za ruke nije se dovodilo u pitanje. Ispred kioska sa sveže ceđenim sokovima obrazovao se mali red, a neki su stajali ispred velikog kioska s novinama, postavljenog pored prodavnice hamburgera.

Prilikom poslednje posete Tanja mu je ispričala kako fotke i kratke video-snimke više voli da šalje iz unutrašnjosti nego iz prestonice jer svi znaju kako prestonica izgleda. Zbog profesionalnih obaveza često je brzim vozom putovala kroz Nemačku, Austriju i Švajcarsku, pored toga, svake godine je nastojala negde da otputuje. Po njenom mišljenju, ljudi proćerdaju svoj potencijal jer retko napuštaju sopstveni svet. Žerom se složio.

Sedeli su jedno do drugog u punom metrou i ljubili se zatvorenih očiju. Žeromu se dopadala uloga presrećnog heteroseksualnog partnera. U jednom trenutku je metro, koji se kretao u pravcu Enkhajma, pretvorio u pozornicu svoje taštine, a već u sledećem je zaboravljao svet oko sebe. A kad je u pauzi između dva poljupca svoju ruku prebacio preko Tanjinih relativno širokih ramena, iz grudi mu se

oteo smeh. Primetio je da nije u stanju da potpuno kontroliše izraz lica i to je doživeo kao dobar znak. Žeromu se dopadala misao kako sebe u datom trenutku ne može da obuzda, i kako je u stanju da sebe spolja posmatra kao nekog drugog. Prihvatao je misli koje su drugi odbacivali – to je bio novi Žerom. U međuvremenu je stekao naviku da pravi razliku između svoje unutrašnje, samo njemu poznate ličnosti i one spoljašnje, koju pokazuje okolnom svetu. Tu spoljašnju ličnost mogao je da vidi u ogledalu i na fotografijama, jer je tada bio svestan mogućih pogleda i asocijacija drugih ljudi. Svoju unutrašnju ličnost osećao je posebno onda kada se, zatvorenih očiju, predavao meditiranju. Doduše, u proteklih jedanaest meseci nijednom nije dostigao stanje koje bi mogao da opiše kao *klasično meditativno*, jer mu nije ni bilo potrebno. Ipak, svoje meditativne pokušaje smatrao je nečim što je vredno truda. Bio je ubeđen da je glas koji u njemu za to vreme govori, a koji ga je podsećao na automatsko čitanje s laptopa, pravi i istinski glas njegove unutrašnje ličnosti. Kad je Žerom postao svestan njegovog postojanja, pogledi drugih nisu mogli da ga naljute, pa je zato često nosio upadljive stvari, poput narandžastih „oukli” naočara za sunce iz 1999. koje je nosio pretprošlog petka uveče.

Žerom se začudio što u metrou relativno malo putnika gleda svoje mobilne telefone. Jedna tinejdžerka zurila je u Tanju. Bila je upadljivo našminkana. „*Možda te prati na Instagramu?*”, prošaputao je Žerom. Tanja je umešla da protumači poglede nepoznatih ljudi. „*Sviđaju joj se moje cipele*”, rekla je. Otkako je pre tri i po godine objavila kratki roman *Novi panoptikum*, ljudi koji se zanimaju za umetnost prepoznavali su njeno lice. Budući da se njena

knjiga bavi iskustvom virtuelne realnosti četvorice prijatelja u mirnoj seoskoj školi, Markus Lanc ju je pozvao da učestvuje u tok-šou posvećenom virtuelnoj realnosti. Tanja, koja nije dobro shvatila šta se od nje traži, prihvatila je poziv, a onda tokom razgovora naglasila da ona o virtuelnoj realnosti zna taman toliko koliko i svi drugi koji u enciklopediji traže značenje tog pojma. Taj njen stav neki su tumačili kao koketiranje i uobraženost, a neki kao osvežavajuću iskrenost. Lajam, glavna ličnost Tanjinog kratkog romana, uspeo je da stvori virtuelnu realnost u kojoj su njegovi prijatelji mogli seksualno da se potvrde, ali je njihov bivši prijatelj iz ljubomore hakovao sistem i okrenuo učesnike jedne protiv drugih. Žerom se, čitajući knjigu, od srca smejaao. Mnoge kritičke prikaze pročitao je tek pošto se upoznao s Tanjom. Očigledno je *Novi panoptikum* u različitim ljudima stvorio različite utiske. Neki Tanjini fanovi išli su tako daleko da su tvrdili kako će njena knjiga promeniti književnost. U isto vreme, oni kojima se knjiga nije dopala govorili su kako ne treba prihvatiti štivo koje u ljudima budi mračne misli. Neke kritičarke negativno su ocenile činjenicu što Tanja, kao žena, muškarce čini glavnim likovima svoje knjige. Pored toga, u eseju jednog mlađeg kritičara moglo se pročitati da je Tanja, za čije je crte lica rekao kako su *neobične*, za studente između dvadesete i dvadeset pete godine postala neka vrsta ikone.

Svog iznajmljenog „teslu” Žerom je parkirao kod metro stanice „Krupštrase”, nedaleko od potpuno pokrivenog Tržnog centra „Hesen”, smeštenog na rubu grada, za koji ga vezuju brojne, uglavnom lepe uspomene iz detinjstva.

Često je tokom raspusta dolazio s majkom u „Hesen” kako bi jeli u jednom kineskom restoranu, koji odavno više ne postoji. Njegov poslednji obrok u polumračnom restoranu sa akvarijumom desio se 2004. godine. Bio je to lokal iz sasvim drugog vremena, ali je Žerom još uvek imao živa sećanja na njega. Tokom poslednje Tanjine posete, dok su se šetali tržnim centrom, objašnjavao joj je koliko se toga promenilo i u kojoj meri je to uticalo na ponašanje potrošača. Poseta prigradskim tržnim centrima iz '90-ih još uvek je bila privlačna bogatim stanovnicima grada, tako da su se u „Hesenu” mogli naći otmeni butici i restorani u kojima se provodilo i više od pola sata. Tokom svog monologa Žerom je reči *kiselo-slatka prepečena patka* izgovarao s velikom nostalgijom, pa mu je u jednom trenutku palo na pamet da govori o stvarima koje Tanji nisu zanimljive. Odgovorila mu je da baš to ceni kod njega. To što se malo ljudi usuđuje da priča o svojim pravim uspomenama zato što im po prirodi stvari nedostaje poenta – smatrala je suštinskim problemom, povezanim sa globalnom ekonomijom. „*Ali moj dečko Žerom Dajmler je na te probleme očigledno imun*”, rekla je dok su se šetali tržnim centrom i pritom mu se nasmešila. Žeromu je od toga bilo toplo oko srca i poljubio je Tanju u usta.

Žerom sebe nikad nije doživljavao kao nekog ko je imun. Oduvek je bio zaokupljen svetom oko sebe. U mladim godinama, sve do sredine dvadesetih, društvo je za njega predstavljalo veliko opterećenje. Kada bi ugledao neku majku koja kažnjava dete, prvo bi razmišljao šta bi uradio da je u koži tog deteta, a onda se zapitao kako bi, kao majka, opravdao svoj postupak. I jedno i drugo razmišljanje mu je teško padalo. Sada mu takve svađe nisu

pokretale nikakve misli. Prema stvarima je imao suverenu distancu, a pritom je zadržavao sposobnost saosećanja sa drugima. Sada je bio u stanju da lakše razume njihove brige, bio je bolji i pravedniji, ali se više nije postavljao na mesto drugih. Ovog poboljšanja opšteg doživljaja života Žerom je postajao svestan onda kad primeti da će postati žrtva nostalgije. Nostalgija je refleks koji ukazuje na odsustvo ideja, rekla je njegova majka, na engleskom, doduše pre nešto više od deset godina.

Žerom bi voleo da zna koliko se električnih automobila trenutno kreće oblašću između Rajne i Majne, ali ta želja ipak nije bila toliko jaka da bi se upustio u neko temeljnije istraživanje. U rentakar agenciji za električne automobile „Dženi Keler”, novoj zgradi na Hanoverskom putu, već je imao popust kao stalna mušterija, iako je kod njih iznajmio auto tek treći put. U ovoj rentakar filijali, okićenoj zastavicama po ugledu na američke poslovнице, radile su isključivo mlade žene, obučene u tu i tamo uljem isflekane bele uniforme. Na retrovizoru kola visila je mirisna jelkica, preko koje se širio potpis *Dženi Keler*. Žerom nije ni pomislio na mogućnost da je ukloni iz svog vidnog polja. Voleo je da stvari ostavi onakvim kakve ih je zatekao. Iznajmljivao je samo nameštene sobe i zalazio u restorane koji su na jelovniku imali manji broj ponuđenih jela. Ovaj stav je dugo pogrešno tumačio kao izraz skromnosti, premda se zasnivao na njegovoj težnji za redom i strukturom, što je u određenoj meri i utvrdilo njegovo zanimanje za dizajn. Potrebu za dizajniranjem Žerom je povezivao sa svojom težnjom za dovodenjem stvari u red. I kada je sve bilo sređeno, kada se ništa nije moralo dodati

onom što već postoji, za njega je to predstavljalo ogromno olakšanje. Većinu svojih osobina ispoljavao je još u detinjstvu – kao dete voleo je pravilno da rasporedi igračke po tepihu – ali nije bio pristalica klasičnih psiholoških objašnjenja. Činjenice je brzo navodio: Žerom Dajmler, po struci veb-dizajner, rođen novembra 1982, u bolnici „Sveti duh” u Frankfurtu na Majni, odrastao u Majntalu, studirao u Diseldorfu i Hagu, početak karijere u Ofenbahu, živi u Majntalu.

Tokom kraće vožnje Auto-putem A-66 nije bilo nikakvih komplikacija. Sivo-crna unutrašnjost „tesle” mirisala je onako kako su nekad mirisali novi automobili. Tanja je uz pomoć blututa pustila listu hitova sa Spotifaja, koji su se Žeromu dopali više nego što je očekivao. „*Dobra stvar*”, rekao je za jednu melanholičnu pesmu, „*to je Blejd*.” Tanja je pogledala u telefon. „*Da. Stvar se zove 'Numb/Beverly Hills'*.”

Onda je, sedeći na suvozačevom mestu, pročitala Vikipedijinu odrednicu za Blejda i pogledala njegove slike. „*Švedanin, rođen 1994. Većina fotografija je dobro napravljena, ali su neke loše. Simpatičan momak*.” Žerom je jednom prilikom rekao Tanji kako više voli muziku umetnika koji su mlađi od njega nego muziku svojih vršnjaka ili pevača starijih od njega. „*Drago mi je što smo to razjasnili*”, rekla je Tanja. Žerom je znao da to nije izjavila tek da bi nešto rekla, već zato što joj je zapravo laknulo. Izuzetno je cenio njenu spremnost da s njim podeli čak i svoje najobičnije misli.

Prijatelji su je smatrali tužnom osobom, verovatno zato što se retko smeje. Ali Žerom je znao da je Tanja gotovo

uvek spremna da se nečemu raduje. Teško mu je bilo i da zamisli da ima mnogo ljudi koji su emotivno zdraviji od nje. Njena mlađa sestra Sara, koja u Potsdamu studira dramaturgiju, patila je od depresije. Tanja mu je jednom rekla da su osobe rođene 1988. posebno sklone duševnim oboljenjima i da se nijednom godištu ne prepisuje toliko antidepresiva. Međutim, u porodici Arnhajm stvari su stajale upravo obrnuto: Tanja, koja je rođena '88, bila je odličnog duševnog zdravlja, dok je Sara, rođena '92, samo uz pomoć lekova uspevala da pobedi svoje samoubilačke misli. Kad je Tanja ovo označila kao *statistički kuriozitet*, Žerom u početku nije znao šta da kaže. Kasnije je izjavio: „*To ne znači da je Sara tužna osoba.*”

Mnoge zgrade u Majntalu, sa svojim jednostavnim fasadama i krovovima u vidu pravilnih trouglova, bile su nalik na dečje crteže. Ali ispod tih krovova bračni parovi su podizali svoju decu. Većina porodičnih kuća, obloženih smeđim fasadnim ciglama, srušene su tokom proteklih decenija; ovaj svet je u stvari bio novijeg datuma. Ali to što mu ništa ne ostavlja utisak novine za Žeroma je bilo u isto vreme šarmantno i upečatljivo. U Majntalu niko nije želeo ni da ruši ni da obnavlja; verovatno se pre svega radilo o želji da se što manje menja, što je Žerom smatrao sasvim prirodnom željom, iako njemu samom ona nije bila tako bliska.

Parkirao je iznajmljena kola ispred roditeljske kuće – bungalova sa podrumom – sagrađenim 1978, zdanjem kakvo se retko vidalo u Majntalu. Njegovi zidovi boje antracita i ravan krov bili su neuobičajeni, ali su ostavljali prijatan utisak. Od svoje dvadeset devete godine poistovetio

se sa ovom građevinom podignutom na obodu rezervata prirode Hartig. To što je još uvek koristio izraz *roditeljska kuća* Žerom je povezivao sa svojom skromnošću, ali i stidom. Pravno gledano, bungalov mu je pripadao, mada ga još uvek nije ni otplatio ni uknjižio na svoje ime. Žeromov otac se vratio u Frankfurt, u mali stan s pogledom na Gvozdeni most, a majka, koja je rođena i odrasla u Kembridžu u Engleskoj, već tri godine živi u Lisabonu; Žerom ju je za to vreme pet puta posetio. Njegovi roditelji su prvobitno hteli da prodaju bungalov; *taj suštinski nesporazum njihovog života*. Pitanje da li Žerom možda želi da se useli u tu kuću otac je retorički postavio, ali je tog Božića 2016. Žerom iznenada odgovorio: „*Zašto da ne?*”

Tanja i Žerom su rado pričali o večeri kada su se upoznali. Oboje su došli do zaključka da je neobično da se veza za jednu noć, što su mislili prve noći u hotelu „Fleming” kraj Ešenhajmerovog tornja, pretvori u nešto trajnije. Prvo prikazivanje adaptacije romana *Novi panoptikum* za veb-seriju snimljenu telefonom samsung galaksi C7 odigralo se u baru „AMP”, smeštenom prekoputa velikog simbola evra na Trgu Vilija Branta. U publici je bilo više muškaraca nego žena, a neki od prisutnih muškaraca su tog poznog leta 2017. nosili tamna odela i uredno potkresane brade. Žerom, koji nikad nije imao bradu, sedeo je u zadnjem redu. Tanja mu se odmah dopala, ali joj nije postavio nijedno pitanje. Tek posle projekcije, kad je s moderatorkom književne večeri – predavačem na Univerzitetu za umetnost i dizajn, koju je Žerom poznavao preko prijatelja – stajala u blizini di-džej pulta sa čašom mineralne vode u ruci, Tanja se upoznala sa Žeromom. Rekao joj je da mu se dopala prezentacija mini-serije,

sastavljene od četiri epizode, i da je taman kakva treba da bude.

Nakon toga su ostali u „AMP-u” sve dok se lokal nije zatvorio, a onda su prešli u „Terminus klauze”, gde su prvo počeli da se ljube, a onda su, posle dve jabukovače, odlučili da se te prve noći ne ustručavaju, već, naprotiv, da idu do kraja. Pozvao je taksi i potom su otišli u Tanjin hotel. Seks u prilično zagušljivoj sobi nije bio ništa naročito, ali se moglo naslutiti da može postati znatno bolji, po Žeromovom mišljenju, obećavao je, pa se moglo reći da je to bio dobar seks.

Dok je Tanja sledećeg prepodneva u tuš-kabini – odvojenoj staklom i smeštenoj nasred sobe – prala kosu, Žerom je, sedeći na ivici kreveta, diskretno okrenuo leđa i gledao u mobilni. Uveče mu je iz Minhena poslala poruku da *u celoj Bavarskoj očigledno nema nikog s kim bi mogla da se kresne*. Žerom je napisao da je večera sa ocem protekla začuđujuće dobro. Zahvaljujući neispavanosti, bio je strpljiviji s njim nego obično. Nije morao mnogo da razmišlja o porukama koje šalje Tanji, bilo mu je normalno da ih pošalje nekoliko zaredom, a to što je pritom bio uzbuđen tumačio je kao početak nečeg novog.

Prilikom poslednjeg Tanjinog boravka u Majntalu prvo su žurno otišli u krevet, onda su se po mraku odvezli u „Tegut” i konačno ispekli biftek od soje. Tanja se u potaji verovatno nadala da će ovaj tok događaja postati tradicija, ali je Žerom ovog puta sam obavio kupovinu. „*Espresso ili piće?*”, upitao je, a onda su prvo popili espresso, a zatim dve čaše skupog šampanjca, kupljenog u „Tegutu”. Sedeli su, držeći se za ruke, na Žeromovom kauču boje antracita.

Žerom nijednog trenutka nije imao osećaj da im ova slika oboma odgovara, niti mu se činilo da sedi na svom kauču u svojoj kući, ali mu je bilo prijatno. „*Sutra će padati kiša*”, rekla je Tanja, pogledavši prethodno u svoj telefon. Delovala je iznenađeno. I Žerom je, kao i ona, polazio od pretpostavke da ih čeka sunčan i topao Veliki petak. Trenuci koje je provodio s Tanjom obično su bili praćeni lepim vremenom. Upitala je da li do kraja dana treba još malo da radi na svojoj veb-stranici. Već tokom drugog susreta – započetog u restoranu na hanoverskoj stanici, kada su oboje propustili poslednji voz – složili su se da Žerom treba da napravi njenu veb-stranicu – *tanja-arnheim.space* – ali i da žele da budu par. Uređivanje i dizajniranje Tanjine početne stranice za Žeroma Dajmlera postalo je oblik ljubavnog angažmana. „*Umesto da radimo na početnoj stranici, sutra bismo mogli da odemo prvo u Galeriju 'Širn', a zatim u bioskop*”, predložio je Žerom. Tanja se odmah složila. „*Da, to je bolje.*” U potaji se plašila svoje veb-stranice, što je Žeromu bilo poznato. Tanju su pritiskala pitanja pomoću kojih boja, oblika i gestova treba da predstavi sebe i svoj rad. Zbog toga je Žerom doneo odluku da sam radi na tome i da konačan nacrt Tanji predstavi 30. aprila, na dan kada bude napunila trideset godina. Prva sopstvena početna stranica, pomislila je, poklon nalik na one iz davno zaboravljenih vremena. Žerom je vredno radio na tome.

„*Da li će se u tvom novom spisu pojaviti likovi iz Panoptikuma? Jesi li sebi postavila početno pitanje? Postoji li neki tematski centar?*” Posle prve popijene flaše šampanjca Žerom je pokazao spremnost da sa svojom devojkom

napravi intervju, što se njoj, slutio je, dopalo jer je njegovo zanimanje bilo iskreno, a pitanja onakva kakva postavlja prijatelj i obožavalac. Dok je u kuhinji uzimao čaše, sipao sok od brusnice, votku i ubacivao kockice leda, čuo je Tanjin odgovor: „*Mislim da temu nikad ne treba tačno definisati.*” Onda je malo zastala pa rekla: „*Likovi su slični, ali su novi. Imaju jednu religioznu dimenziju.*”

U *Novom panoptikumu* muški likovi su bili emotivno labilni, povremeno su se ponašali iracionalno, a postojale su i određene reference na njihove roditelje. Žerom je smatrao sasvim normalnim da se sada, umesto na psihologiju, naglasak stavi na religiju. To mu se nekako činilo sasvim prirodnim. Naime, čovek često ne može da se izbori sa svojom dušom, ali je u stanju da kontroliše sopstvenu religioznost. Žerom je u trinaestoj godini odbio da uzme učešće u pripremama za konfirmaciju, ali je i dalje plaćao crkveni porez. Na Badnje večer 2017, kada ga je majka posetila, oboje su otišli u crkvu. Spontano su odlučili da prisustvuju službi božjoj i time učinili nešto što ranije nikad nisu. Kada su ušli u crkvu, bilo je slobodnih mesta samo na balkonu levog broda. Odatle su imali pregled čitavog unutrašnjeg prostora crkve. Žerom je Tanji tad poslao kratak video-snimak, a Tanja, koja je Božić provodila sa roditeljima u Kilu, poslala mu je odgovor neodređene sadržine: *Lepa crkva*. Opuštena i vedra atmosfera koja je vladala za vreme službe pomalo je iznenadila Žeroma, koji je do tada u crkvi bio samo povodom sahrana i opela. U životu je prisustvovao na pet sahrana: na ukopu svojih baba Grete i Marije, na sahrani oca svoga druga Marka iz osnovne škole, na sahrani drugarice iz Diseldorfa Judite i svog kuma Falka. Posle treće, Žerom je